ds. J. de Bruin, preek over Zondag 20 van de Heidelbergse Catechismus, gehouden in de Jeruzalemkerk (Chr. Geref. Kerk) te Rotterdam-Kralingen op 5 november 2023.

Votum en groet.

Zingen: Psalm 143:10:
Leer mij, o God van zaligheden,
Mijn leven in Uw dienst besteden;
Gij zijt mijn God, vat Gij mijn hand;
Uw goede Geest bestier' mijn schreden,
En leid' mij in een effen land.

Schriftlezingen:
Handelingen 2:29-33:
29 Gij mannen broeders, het is mij geoorloofd vrijuit tot u te spreken van den patriarch David, dat hij beide gestorven en begraven is, en zijn graf is onder ons tot op dezen dag.
30 Alzo hij dan een profeet was, en wist dat God hem met ede gezworen had, dat Hij uit de vrucht zijner lendenen, zoveel het vlees aangaat, den Christus verwekken zou, om Hem op zijn troon te zetten,
31 Zo heeft hij dit voorziende, gesproken van de opstanding van Christus, dat Zijn ziel niet is verlaten in de hel, noch Zijn vlees verderving heeft gezien.
32 Dezen Jezus heeft God opgewekt; waarvan wij allen getuigen zijn.
33 Hij dan door de rechterhand Gods verhoogd zijnde, en de belofte des Heiligen Geestes ontvangen hebbende van den Vader, heeft dit uitgestort dat gij nu ziet en hoort.

Jesaja 6:1-7:
1 In het jaar toen de koning Uzzia stierf, zo zag ik den Heere zittende op een hogen en verheven troon, en Zijn zomen vervullende den tempel.
2 De serafs stonden boven Hem; een iegelijk had zes vleugelen: met twee bedekte ieder zijn aangezicht en met twee bedekte hij zijn voeten en met twee vloog hij.
3 En de een riep tot den ander en zeide: Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heirscharen; de ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol.
4 Zodat de posten der dorpels zich bewogen van de stem des roependen; en het huis werd vervuld met rook.
5 Toen zeide ik: Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden van een volk dat onrein van lippen is; want mijn ogen hebben den Koning, den HEERE der heirscharen, gezien.
6 Maar een van de serafs vloog tot mij, en had een gloeiende kool in zijn hand, die hij met de tang van het altaar genomen had;
7 En hij roerde mijn mond daarmede aan en zeide: Zie, deze heeft uw lippen aangeroerd; alzo is uw misdaad van u geweken en uw zonde is verzoend.

Zingen: Psalm 119:3:
Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest!
Mocht die mij op mijn paân ten leidsman strekken!
'k Hield dan Uw wet, dan leefd' ik onbevreesd;
Dan zou geen schaamt' mijn aangezicht bedekken,
Wanneer ik steeds opmerkend waar' geweest,
Hoe Uw geboôn mij tot Uw liefde wekken.

Lezen: 12 Artikelen des geloofs.
1. Ik geloof in God den Vader, den Almachtige, Schepper des Hemels en der aarde.
2. En in Jezus Christus, Zijn eniggeboren Zoon, onze Heere;
3. Die ontvangen is van den Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria;
4. Die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, nedergedaald ter helle;
5. ten derden dagen wederom opgestaan van de doden;
6. opgevaren ten Hemel, zittende ter rechterhand Gods des almachtige Vaders;
7. vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden.
8. Ik geloof in de Heilige Geest.
9. Ik geloof een heilige, algemene, Christelijk Kerk, de gemeenschap der heiligen;
10. vergeving der zonden;
11. wederopstanding des vleses;
12. en een eeuwig leven.

Lezen: Heidelbergse Catechismus Zondag 20 vraag en antwoord 53:
Vraag 53 Wat gelooft gij van den Heiligen Geest?
Antw. Eerstelijk, dat Hij tezamen met den Vader en den Zoon waarachtig en eeuwig God is. Ten andere, dat Hij ook mij gegeven is, opdat Hij mij door een waar geloof Christus en al Zijn weldaden deelachtig make, mij trooste en bij mij eeuwiglijk blijve.

Gebed.

Zingen: Psalm 119:47 en 80:
Vers 47:
'k Ben eeuwiglijk gedachtig aan Uw woord,
Want ik ontving door Uw bevelen 't leven.
'k Ben d' Uwe, HEER; geleid mij ongestoord;
Behoud mij toch, naar 't woord aan mij gegeven;
Ik heb met lust Uw wetten nagespoord,
En die gezocht, door Uwen Geest gedreven.
Vers 80:
Ai, zie, o HEER, dat ik Uw wet bemin;
Uw gunst vernieuw' mijn leven en mijn krachten.
Uw Godd'lijk woord is waarheid van 't begin;
Uw recht heeft nooit verandering te wachten;

Dies houd ik dat met een verblijden zin;
Leer door Uw Geest mij dat gestaâg betrachten.

Na het amen van de preek zingen wij uit het Gebed des Heeren vers 9.

Preek:
Geliefde gemeente, toen Christus, de Koning van Zijn Kerk, Zijn knecht Jesaja ging roepen om profeet te zijn, deed Hij dat door middel van een gezicht. We hebben samen gelezen uit Jesaja 6. Jesaja zag de HEERE zitten, verheven op een troon, en om Hem heen waren de engelen die het elkaar toeriepen: *'Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heirscharen.'* En volgens Johannes 12 vers 41 was het Christus Die Jesaja heeft zien zitten op die troon. Hij kreeg dus in dat gezicht een vergezicht van de verhoogde Christus aan de rechterhand des Vaders. Hij zag Hem daar als de grote Koning en Verlosser van Zijn volk, met Goddelijke eer en heerlijkheid gekroond.

Toen Jesaja Hem zo zag als de verhoogde Christus, toen viel hij op zijn aangezicht en heeft in ootmoed uitgeroepen: *'Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden van een volk, dat onrein van lippen is; want mijn ogen hebben den Koning, den HEERE der heirscharen, gezien.'* Maar toen gebeurde er wat. Toen was daar die engel en die had een tang in zijn hand en een gloeiende kool. Daarmee heeft hij de onreine lippen van Jesaja aangeraakt en Jesaja hoorde toen een stem die tot hem sprak: *'Zie, deze heeft uw lippen aangeroerd; alzo is uw misdaad van u geweken, en uw zonde is verzoend.'* Zo hebben we het samen gelezen.

Over die gloeiende kool, want daar gaat het mij even om, heb ik een hele mooie verklaring gelezen. Die gloeiende kool, zo zei die verklaarder, die ziet op de Heilige Geest. Hij wordt aan een zondaar gegeven. Hij gaat daar krachtig werken en Hij verlicht het duistere hart. Hij brandt de zonden weg, Hij brandt de eigengerechtigheden uit, Hij verwarmt de ziel met zijn vertroostingen en Hij zal altijd in het hart van Zijn Kerk blijven. Wat een mooie gedachte, dat die gloeiende kool het beeld is van de Heilige Geest Die een zondaar ontvangt. Maar als een zondaar de Heilige Geest ontvangt, hier in het hart, gaat dat nooit buiten het werk van de Heere Jezus Christus om.

Daarom hebben we ook uit Handelingen 2 gelezen over de uitstorting van de Heilige Geest: *'Hij dan* (Dat is Christus), *door de rechterhand Gods verhoogd zijnde, en de belofte des Heiligen Geestes ontvangen hebbende van den Vader, heeft dit uitgestort, dat gij nu ziet en hoort.'* Op grond van het offer dat Hij bracht, heeft Christus als het ware de belofte van de Vader ontvangen om die te mogen vervullen, om vanuit die Hemelse heerlijkheid Zijn Geest uit te gieten op deze aarde. Ja, die Geest te geven aan een zondaar die zalig wordt. Zo willen we vanmiddag gaan luisteren naar het onderwijs dat de Kerk van de Reformatie ons gegeven heeft over de Heilige Geest in Zondag 20.

Laten we biddend gaan luisteren naar dat onderwijs en laat de vraag in uw en jouw hart mogen zijn of de Heere door Zijn Geest in ons midden wil zijn. Dat er als het ware een gloeiende kool onder de prediking mag komen die ons hart gaat aanraken. Een gloeiende kool van het altaar: Christus.

We schrijven als thema boven de prediking: Het ware geloof in de Heilige Geest. We staan stil bij drie gedachten:

1. Door dat ware geloof wordt Hij gekend als Persoon.
2. Door dat ware geloof wordt Zijn werk begeerd.
3. Door dat ware geloof wordt Zijn troost genoten.

1. Door dat ware geloof wordt Hij gekend als Persoon.

In Zondag 7 van de Heidelbergse Catechismus stelt de onderwijzer de vraag: *Wat is een Christen nodig te geloven?* En in het antwoord wordt dan gezegd door de leerling: *Alle beloften, alles wat God in Zijn Woord geopenbaard heeft, beloofd heeft, in het Heilige Evangelie.* En toen voegde de leerling eraan toe dat we dat als een samenvatting hebben ontvangen in de Twaalf Artikelen des Geloofs, de Twaalf Artikelen van het algemeen ongetwijfeld Christelijk Geloof.

Wat een geschenk is die korte belijdenis toch, die in alle tijden en alle plaatsen te vinden is. Een belijdenis waarin de Drie-enige God wordt verheerlijkt. En daarom is het zo te begrijpen dat de opstellers van de Catechismus verschillende vragen en antwoorden gewijd hebben aan de diepe inhoud van die Apostolische Geloofsbelijdenis. Zondag 9 en 10 gingen over God de Vader. Toen volgden de zondagen 11 tot en met 19, waarin de Heere Jezus Christus zo rijk werd uitgestald in datgene wat Hij gedaan heeft voor een zondaar. En dan nu vanmiddag ligt Zondag 20 voor ons open, waar het gaat over de Heilige Geest. En daarmee beginnen de opstellers aan een nieuw deel, het derde deel van de behandeling van de geloofsartikelen. Het gaat over de Heilige Geest, de derde Persoon van de Drie-eenheid.

De onderwijzer heeft zijn leerling ook een vraag gesteld over die Persoon: *Wat gelooft gij van de Heiligen Geest?* Opnieuw een heel persoonlijke vraag. Klonk het in de Twaalf Artikelen nog in het algemeen: *Ik geloof in den Heiligen Geest*, nu komt het veel persoonlijker: Wat geloof jij nu, u, jij en ik, van die Heilige Geest? Ja gemeente, dan is het altijd weer zo dat, als door de prediking van het Woord zulke vragen aan je hart worden gelegd, dan zijn dat vragen van de Heere Zelf. En als het vragen zijn van de Heere Zelf, die grote Leraar van Zijn Kerk, dan kan het toch niet zo zijn dat er geen antwoord op komt? Dan mag het niet zo zijn dat u hier stilzwijgend zit. Daarom hoop ik dat u door genade een antwoord mag krijgen in uw hart, als u gevraagd wordt: Wat gelooft gij, ja gij, van de Heilige Geest? De leerling heeft een antwoord kunnen geven. En als we goed naar het antwoord luisteren dat hij geven mag, dan kunnen we opmaken dat deze leerling de Heilige Geest kent.

Want hij belijdt: *Eerstelijk, dat Hij tesamen met den Vader en den Zoon, waarachtig en eeuwig God is.* Nee, dat was geen verstandelijke kennis, maar dat was kennis die hij geleerd heeft en ontvangen heeft in zijn hart. Wat hij van de Heilige Geest heeft gekend, dat heeft hij ervaren met zijn hart. Dat heeft hij als het ware doorleefd. Daar heeft hij ervaringskennis van gekregen, of zoals wij dat noemen: Bevindelijke kennis van de Heilige Geest.

Hoe leert u de Heilige Geest nou kennen? Echt niet door speciale visioenen of dat u in bepaalde extases komt, wat u in bepaalde kringen wel eens tegenkomt. Absoluut niet. De Heilige Geest leert u op precies dezelfde manier kennen als de Heere Jezus. En u leert Hem op dezelfde manier kennen als God de Vader. Heel eenvoudig door het Woord; altijd weer het Heilige Woord van God. Zo leert u dus de Heilige Geest kennen.

Wat is het Woord van God helder, als het gaat om de Heilige Geest als de derde Persoon van de Drie-enige God. Ik zou heel veel tekstwoorden kunnen noemen, maar ik doe dat nu vanmiddag niet. Ik wijs u op één tekst. Johannes heeft het gezegd: *'Drie zijn er, Die getuigen in de Hemel: de Vader, het Woord* (met een Hoofdletter*,* dat is de Heere Jezus) *en de Heilige Geest; en deze Drie zijn één'* (1 Joh. 5:7). Nou, het Woord is heel duidelijk. De Heilige Geest is een Persoon, een Goddelijk Persoon. Dat blijkt ook uit de Namen die de Heilige Geest dragen mag. De meest voorkomende Naam is inderdaad Heilige Geest.

Ja, Hij is een Geest. En het woord 'Geest', wat in de Bijbel gebruikt wordt, zowel in het Oude Testament (Hebreeuws) als in het Nieuwe Testament (Grieks), betekent adem of wind, zoals we die nu ook in de natuur ervaren. En zoals de adem uit de mens naar buiten gaat, zo gaat de Heilige Geest uit de Vader en de Zoon naar een mensenkind. Misschien dat u daarom kunt begrijpen dat bij de opstanding van de Heere Jezus, als de Heere Jezus Zich vertoont aan Zijn discipelen, Hij op hen blaast. Je kunt dat helemaal levendig voor je stellen, jongens en meisjes. Daar zitten de discipelen bij elkaar achter gesloten deuren en dan komt de Heere Jezus binnen, en Hij geeft onderwijs. En dan, op een gegeven moment, blaast Hij zo op Zijn discipelen. En als Hij zo geblazen heeft, zegt Hij: *'Ontvangt den Heiligen Geest'* (Joh. 20:22).

Voel je dat de Heilige Geest echt te vergelijken is met een adem die als het ware op je geblazen wordt? *'God is een Geest, en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en in waarheid'* (Joh. 4:24)*.* Nou, als dat van God wordt gezegd, geldt dat voor de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Ja, Hij is ook de *Heilige* Geest. En het past ons eerbiedig te zijn als we over Hem spreken. Nee, het betekent niet dat de Heilige Geest heiliger is dan de Zoon, dat niet, terwijl Hij toch die naam Heilige Geest draagt. Maar het wil zeggen dat het deze Persoon is van de Drie-eenheid Die zondaren gaat heiligen. Dat wil zeggen: Hij gaat ze trekken uit de wereld, trekken uit de zonde, naar Christus om ze op dat smalle pad te brengen.

Waar ze door de Heilige Geest heilig gemaakt worden, rijp gemaakt worden, klaargemaakt worden om straks in te gaan in het Hemelse Heiligdom. Wat een rijke Naam, hè? Heilige Geest. Maar de Bijbel geeft nog meer Namen van de Heilige Geest. Nou, jongens en meisjes, zouden jullie nog een Naam van de Heilige Geest kunnen noemen? Misschien hebben jullie het thuis nog wel even over gehad dat Hij ook de Naam Trooster draagt. Jazeker, Trooster. Hij wordt ook de Adem van de Allerhoogste genoemd. Daar heb je dat woordje 'adem' weer? Hij wordt in Lukas 1 door de engel Gabriël de Kracht van de Allerhoogste genoemd, want Hij werkt zo krachtig. Hij wordt de Geest van de Zoon genoemd. Hij wordt de Geest van de Vader genoemd. En in het boek Hooglied wordt Hij de Noorderwind en de Zuiderwind genoemd. En al die Namen openbaren dat Hij waarlijk God is, Die van de Vader en de Zoon uitgaat.

Ik kan u op nog iets wijzen waardoor wij kunnen weten dat de Heilige Geest echt God is. Hij draagt namelijk dezelfde eigenschappen als de Vader en de Zoon. Hij is ook alwetend. Hij is ook alomtegenwoordig. Hij is ook eeuwig. Als Guido de Brès zijn Geloofsbelijdenis gaat schrijven, dan hoor ik hem belijden in het eerste artikel: *Wij geloven allen met het hart, en belijden met den mond, dat er is een enig en eenvoudig geestelijk Wezen, hetwelk wij God noemen; en dan komt het: Dat Hij eeuwig, onbegrijpelijk, onzienlijk, onveranderlijk, almachtig, volkomen wijs, rechtvaardig, goed, en een zeer overvloedige Fontein van alle goed.* Dat geldt voor de Vader, de Zoon, maar dat geldt ook voor de Heilige Geest. Welk een Goddelijke Persoon is de Heilige Geest! En wat is Hij het ook waard om altijd met grote eerbied en ontzag over Hem te denken en over Hem te spreken.

Mag ik u eens vragen: Kent u de Heilige Geest? Begeert u Hem te kennen zoals Hij Zich openbaart in het Woord van God? O, het is Zijn eigen werk om Hem te kennen. Want de Heilige Geest is alleen te kennen door het ware geloof. En het is de Heilige Geest die dat ware geloof in het hart werkt en ook versterkt in het hart van een zondaar die wederom geboren wordt. Daarom zal Hij gekend worden in Zijn werken en in Zijn Persoon. En wie Hem door het geloof leert kennen en steeds meer en meer gaat kennen, die gaat in verwondering getuigen: Ik geloof in den Heiligen Geest. Ik geloof dat Hij waarachtig en eeuwig God is. Ik geloof dat Hij van den Vader en den Zoon uitgaat. Want ik heb dat gelezen in het Woord van God en ik mag het van harte geloven dat dat zo is. Maar ik heb het niet alleen gelezen in het Woord van God, ik heb het ook mogen ervaren met mijn hart dat Hij echt God is. Ik heb ervaren dat Hij het is Die werkt door het Woord in het hart van een zondaar.

Hij was het Die mij overtuigde van mijn zonde, en Hij was het Die mij deed zien dat er geen andere gerechtigheid is waarmee ik voor God kan bestaan, dan alleen de gerechtigheid in Christus. De Geest was het Die mij overtuigde van het welverdiende oordeel, om zo plaats te maken voor mijn Zaligmaker, Die Hij verheerlijkte in mijn hart. Hij deed mij verstaan dat ik zonder de Heilige Geest niet kan geloven, niet kan liefhebben, niet kan hopen.

Dat ik buiten de Heilige Geest niets kan. Ja, dat het de Geest is Die dat ware geloof in mijn hart werkte, dat mij verbond aan de Heere Jezus Christus. Dat het de Heilige Geest is Die mij zo met Hem verbond, dat ik mocht ervaren wat het is om door het geloof met Christus verenigd te zijn. Ja, waarlijk, de Heilige Geest is waarachtig en eeuwig God. En steeds meer en meer heb ik leren verstaan wie Hij is en hoe onmisbaar Hij is. En toen ik zo de werkingen van de Heilige Geest leerde kennen, toen ik zo de Heilige Geest als Persoon leerde kennen, toen kreeg mijn doop zo'n grote waarde. Toen werd het voor mij zo'n wonder dat ik als klein kind ook al gedoopt ben, niet alleen in de Naam des Vaders, niet alleen in de Naam van de Zoon, maar ook in de Naam van de Heilige Geest. Dat Hij me toen al, toen ik nog zo'n klein kind was en nog niets wist, een kind in zonde ontvangen en geboren, dat Hij toen al beloofde dat Hij in mij wonen wilde en dat Hij mij wilde leren toe-eigenen hetgeen wij in Christus hebben, namelijk de afwassing der zonden en de dagelijkse vernieuwing van ons leven.

O, wat heb ik U lief gekregen, Heilige Geest, want U bent met de Vader en de Zoon de enige waarachtige God. Ja, en ik mag weten dat u ook aan mij gegeven bent, toen U mij van dood levend maakte, toen U in mij begon te werken en mij begon te overtuigen om mij in al de waarheid te leiden. Om de Heere Jezus Christus in mijn hart te gaan verheerlijken, ja, om alles wat ik mis uit de Heere Jezus te nemen en het in mijn hart te leggen. Mij, arme zondaar. O, welk een Persoon is de Heilige Geest! En wat is dat onmisbaar om Hem zo te kennen, dat u niet alleen door het geloof de vaste overtuiging hebt ontvangen dat de Heilige Geest van de Vader en van de Zoon uitgaat en dat Hij waarachtig en eeuwig God is, maar dat je ook dat troostvolle vertrouwen mag ontvangen dat Hij mij gegeven is. Want dat getuigt de leerling: *Ten andere, dat Hij ook mij gegeven is.* En dat wordt zo'n wonder voor zondaren die steeds weer leren bidden en het blijven bidden: *Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest, mocht Die mij op mijn paan ten Leidsman strekken.* Dat zijn nou die zondaren die het verstaan met hun hart, hoe nodig het werk van de Heilige Geest is. Dat zijn zondaren die het werk van de Heilige Geest gaan begeren tot redding van hun ziel.

2. Door dat ware geloof wordt Zijn werk begeerd.

We gaan naar onze tweede gedachte: Het ware geloof begeert Zijn werk. Ja, de Heilige Geest is gegeven door de Vader om Christus' wil. Gegeven. Alleen al dat woord, gemeente: Gegeven. Daar hoeft u niets voor te doen. Daar kunt u ook niets aan doen. Het is een gave. En wat een wonder dat die grote God om Christus' wil die Geest wil geven. Hij is gegeven. En waartoe? Nou, Hij is allereerst gegeven om heel bijzondere, unieke werken te doen. Hij is gegeven om samen met God de Vader en God de Zoon de ganse schepping tot stand te brengen. Want de Geest Gods zweefde op de wateren. Hij is gegeven om het dierbare Woord van God tot stand te brengen. Want de Geest is de Auteur van de Schrift. Hij is gegeven om in de moederschoot van dat verachte meisje daar in Nazareth de Heere Jezus tot stand te brengen. Aanbiddelijke Heilige Geest. We gaan weer naar Kerst toe, nog even, en de Adventstijd breekt weer aan.

'De kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen; daarom ook, dat Heilige, Dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden' (Lukas 1:35). Dat heeft de Heilige Geest gedaan. Dat zijn bijzondere, unieke werken. Hij is het Die de Kerk heeft gesticht op de aarde. Hij is het Die mensen talenten en gaven geeft, zodat we kunnen leren en kunnen werken. Hij is het Die de ganse schepping nog steeds in stand houdt. En dat zal Hij blijven doen tot de jongste dag. Want het staat in Psalm 104: Het is de Geest Die het gelaat van het aardrijk vernieuwt. Wat een gave, zeg, de Heilige Geest, gegeven voor die grote, bijzondere, unieke werken die Hij gedaan heeft en nog doet.

Maar hoor eens wat nu de leerling gaat belijden hier in Zondag 20: Wat gelooft gij van den Heiligen Geest? Dat Hij ook mij gegeven is. Dus de leerling weet dat God de Vader om Christus' wil de Heilige Geest gegeven heeft in zijn hart. Wanneer is dat gebeurd? Toen hij wederom geboren werd. Want dan gaat de Geest komen. Dan gaat Hij werken in dat dode zondaarshart. Dan brengt Hij dat dode zondaarshart tot leven. Want wij belijden met de andere Geloofsbelijdenis van Nicéa dat de Heilige Geest de Geest is die levend maakt.

Nee, dat wordt niet aan alle mensen gegeven. Dat moeten wij ook eerlijk zeggen. De Heere Jezus heeft dat Zelf gezegd in Johannes 14 vers 17: *'Namelijk den Geest der waarheid, Welken de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet.* Maar tegen Zijn discipelen en in Zijn discipelen tegen de ganse Kerk, die schare die niemand kan tellen, heeft Hij gezegd: *En Ik zal den Vader bidden, en Hij zal u een anderen Trooster geven, dat Hij bij u blijve in der eeuwigheid* (Joh. 14:16)*.*

Kunt u dat nou ook zeggen? Weet u daar ook van? Want als de Geest u gegeven wordt, dan weet u dat. Want dan gaat het Woord wat doen in uw leven. Dan gaat dat Woord echt wat doen in uw hart. Dan gaat u bemerken dat dat Woord tot u gaat spreken, heel persoonlijk gaat spreken. Dan gaat dat Woord wat uitwerken. Uw leven wordt totaal veranderd. U gaat zich bekeren. U wordt vernieuwd. En dat merkt u. Dat ondervindt u.

Vroeger werd het zo wel eens gezegd, jongelui, en onthoudt die uitspraak maar: Wat een lust was – waar je altijd zo van kon genieten – wordt een last, namelijk het leven in de zonde, in de wereld. En wat een last was – voor de een meer dan voor de ander – het naar de kerk gaan misschien wel, je houden aan de wet, dit mag niet en dat mag niet, dat wordt juist een lust. Want er komt een hartelijke begeerte om tot eer van God te leven. Eerst deed het Woord niets. Het ketste af op je harde hart. Maar dat harde hart is opeens weg. Er gebeurt iets vanbinnen. Je kunt het eigenlijk niet uitleggen. Je kunt het eigenlijk niet verklaren. Je gaat anders onder het Woord zitten. Het Woord komt zo anders tot je. En je bent het in de Jeruzalemstraat niet gelijk vergeten, maar je neemt het als het ware in je hart mee naar huis. En als je dan in de stilte thuis bent, dan doet dat Woord wat. Er komen werkzaamheden met dat Woord.

Daaraan kun je weten dat de Heilige Geest gegeven is. De Heilige Geest gaat er ook licht over geven wat er in je hart gebeurt. Waar je het zelf niet kunt begrijpen, waar je het zelf niet onder woorden kunt brengen, wordt het soms zondags op de preekstoel, terwijl de dominee er helemaal nog niets van weet, woordelijk gezegd wat er gebeurd is in je hart. Ja, het is altijd nog waar, wat in het verborgen gebeurt, wordt van de daken gepredikt, wordt van de kansel gepredikt. En wat gaat er dan gepredikt worden? Nou, Gods Woord, altijd weer Gods Woord. En wat ga je dan bemerken? Wat je in je hart ervaart, staat in het Woord. En wat wordt je daar verblijd mee als het Woord heel zuiver wordt uitgelegd, en heel zuiver de betekenis van het Woord wordt verklaard. En je ervaart: wat de dominee nu uit het Woord zegt, dat klopt nou precies met wat ik hier in mijn hart ervaar. Nou, dat noemen wij de kenmerken van het geloofsleven.

Nee, dat woord moet u niet zomaar wegstoppen. Ja, ik weet het wel, er zijn mensen geweest, en die zijn er nu ook nog, die hebben een soort allergie gekregen voor kenmerken. Maar het is Bijbels. De Heere Jezus preekte Zelf ook de kenmerken van het geloofsleven. Ga de Bergrede maar na. Hoe begint Hij dan? *Zalig zijn...* En dan komen er allemaal kenmerken van het ware geloofsleven. Maar dat zijn kenmerken omdat het dingen zijn, ervaringen zijn, door het Woord, die de Geest in je hart werkt. En daarom kunt u weten dat de Geest u gegeven is.

Een heel praktisch voorbeeld. Als u nou echt bedroefd bent over uw zonde en u hoort uit het Woord: *Zalig zijn die treuren, want zij zullen vertroost worden*, dan is dat toch een kenmerk van het zuivere geestelijke leven. En als uw ziel mag dorsten naar Jezus en u hoort vanuit het Woord: *Zalig zijn die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid*, dan is dat een zuiver kenmerk van het geloofsleven. En dat werkt de Heilige Geest. En als u daar dan geen vreemde van bent, mag u het weten: de Heilige Geest werkt in mijn hart.

O jawel, ik weet ook wel dat er een groot gevaar kan komen. Dat u door die kenmerken heimelijk een optelsommetje gaat maken en zegt: Als ik dit nou ken en als ik dat nou ervaar, dan... Maar wat een zegen als de Heilige Geest dat afsnijdt en dat afbreekt. En daaraan kunt u ook merken dat de Heilige Geest in uw hart werkt. Ja, Hij gaat plaatsmaken voor Christus. Hij wordt daarom in de Bijbel ook de Geest van het oordeel genoemd. Hij gaat u echt laten weten, altijd weer vanuit het Woord, wat u verdiend hebt vanwege uw zonde. Dat oordeel: Gij zijt des doods schuldig. Hij gaat u ervan overtuigen. En u gaat eronder buigen. Maar diezelfde Geest van het oordeel is ook een Geest van genade en ontferming. Hij wordt de Geest der genade en der gebeden genoemd. En waarom wordt Hij de Geest der genade genoemd? U kunt het vinden in de profetieën van Zacharia. Daar zeggen de kanttekeningen: De Heilige Geest Die gaat in het hart van een uitverkorene betuigen, dat God hen genadig wil zijn. O, wat is dat een wonder zeg, als u zo onder de prediking van het Woord mag zijn en u hebt geleerd dat u een zondaar bent.

Dat u het oordeel verdiend hebt en dat u geen penning hebt om uw schuld te betalen, en dat u soms wel eens verkeerde gedachten van de Heere kunt krijgen. En dan komt de Heilige Geest der genade. En Hij laat u zien: Nu is God een God van genade. Nu is God een God Die Zich wil ontfermen over een zondaar. Ja, die weliswaar de dood verdiend heeft, maar nochtans wil de Heere een genadig God zijn. Wat krijgt u dan een hoop en verwachting. Dat is ook iets wat de Heilige Geest der genade in uw hart werkt.

Hij is ook De Geest der gebeden. Want als u nu gaat ontdekken dat de Heere een genadig God is en u mag zelfs ontdekken dat Hij een genadig God wil zijn vanwege het offer van Christus. Dan kan het toch niet anders of u gaat bidden tot die genadige God. U gaat uw Rechter om genade bidden. En ook dat is de Heilige Geest, het is de Heilige Geest die het gebed in uw hart legt: *O God, wees mij, zondaar, genadig.* Het is de Heilige Geest die het gebed in je hart legt: *Vergeef mij al mijn zonden, die Uwe hoogheid schonden.*

Ziet u het op de Pinksterdag niet gebeuren? Als de Heilige Geest die drieduizend mensen ontdekt aan hun zonde en schuld voor God, hun zonden tegen de wet, maar ook de zonden tegen het Evangelie? *'En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart, en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat zullen wij doen, mannen broeders?'* (Hand. 2:27). Kijk, dat zijn nu de werkingen van de Heilige Geest. Maar wat een wonder als de Heilige Geest dan ook gaat leren, zoals dat vroeger wel eens gezegd werd: Dat de pijl verder ligt. Want echt, ik moet dat eerlijk zeggen, ik kom nog wel eens mensen tegen die bekommerd zijn over hun zonden, die bekommerd zijn over hun staat voor God. Maar het lijkt me of ze daar zo een beetje in kunnen voortdobberen. Maar dat is niet gezond, hoor. Dat is heel ongezond. Want daarvoor komt de Geest niet met Zijn overtuigingen. Want de Geest heeft een groot, heerlijk doel voor ogen als Hij een zondaar gaat overtuigen. Want de Geest wil niets liever dan de Heere Jezus verheerlijken in het hart van een zondaar. En als Hij Jezus gaat verheerlijken, dan gaat u ook begrijpen waarom de Heere Jezus nodig is. Dan gaat u ook verstaan met uw hart waarom Hij de Borg en Middelaar is. Daarom komt Hij met die overtuigingen. Maar dat is niet een doel in zichzelf. Nee, de Geest wil Christus verheerlijken.

En de Heere Jezus heeft het Zelf gezegd: Maar *wanneer Die zal gekomen zijn, namelijk de Geest der waarheid, Hij zal u in al de waarheid leiden; want Hij zal van Zichzelven niet spreken, maar zo wat Hij zal gehoord hebben, zal Hij spreken, en de toekomende dingen zal Hij u verkondigen. Die zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen'* (Joh. 16:13,14). Daar gaat het om, gemeente. En daarom mag u ook niet rusten voordat u dat kent. En zal ik, zolang ik hier het Woord mag prediken, u geen rust gunnen buiten Christus. En laat dan alles maar afgenomen worden. Laat alles maar afgesneden worden. Al denkt u verloren te moeten gaan.

Maar als God werkelijk door Zijn Geest alles gaat afsnijden buiten Christus, gaat u niet verloren. Dan is dat alleen maar om die lieve Jezus Christus te gaan verheerlijken in uw hart. Want dat is de enige, enige grond der zaligheid. En dat is zo mijn hartelijke wens als ik hier mag prediken in uw midden, dat het hier in zondaarsharten mag gaan leven: *Zijn bloed en Zijn gerechtighêen, die zijn de losprijs en anders geen.*

Daar moet het naartoe, gemeente, echt waar. Laat u dan alsjeblieft alles maar ontnemen. Laat alle grondjes maar weggenomen worden, opdat u met de leerling mag zeggen dat u door het ware geloof Christus en al Zijn weldaden deelachtig mag worden. Kijk, dat is nou iets waar de Geest op aan werkt. Wij noemen dat de geloofsvereniging met Christus. En daartoe is de Geest gegeven. O, en als u daar iets van mag kennen, dat u het geleerd hebt in een afgesneden weg dat Jezus alleen uw gerechtigheid is, dan komt er zo'n verwondering over die aan onze kant onverdiende gaven.

Maar aan Christus' kant een o zo verdiende gave van de Heilige Geest, dat u het uitroept: O grote goedertieren God, ik mag weten dat U Uw liefde hebt uitgestort in mijn hart. Ik mag ook geloven dat de Heilige Geest het is geweest die dat in mijn hart heeft gedaan. Hij is een Fontein voor mij geworden van alle troost en zaligheid. O God, wat een wonder dat U ook de Heilige Geest aan mij wilde geven. Ik kan Hem niet meer missen. En ik heb het ervaren, pijnlijk ervaren in mijn leven, dat als de Heilige Geest Zich maar eventjes zou inhouden, en maar even niet Zijn werkingen zou laten voelen in mijn leven, dan ben ik niets en dan heb ik niets.

O, als Hij Zijn onmisbaar werk in mijn hart maar een ogenblik zou stilhouden, dan word ik dor, dan word ik mat, dan word ik een woestijn gelijk. En soms is het zo dat ik, onverbeterlijke zondaar, de Heilige Geest zo bedroef. En als Hij mij niet vast zou houden, zou ik Hem zelfs uitblussen. Maar wonder van genade, die Geest wijkt nimmer meer. Al kan Hij Zich stilhouden, maar Hij gaat nooit, nooit meer uit een hart weg waar Hij eenmaal gekomen is. En daarom komt Hij elke keer weer, ook als er tijden van duisternis zijn, als er perioden zijn dat alles zo dood en dor van binnen is. Dan komt Hij weer als de Noorderwind en de Zuiderwind. En dan gaat Hij mijn ziel verkwikken. En daarom mag u de Heilige Geest ook met recht een Zielsverkwikker noemen.

En als Hij dat doet, mag u Hem en Zijn werkingen weer ervaren. Dan mag u weer ervaren: Hij is mij gegeven en Hij zal nooit meer van mij wijken. Hij werkt het geloof. Hij versterkt het geloof, zodat ik door het geloof elke keer weer mag ervaren wat ik aan mijn God in Christus heb. Dat ik door dat geloof, dat de Geest in mijn hart werkt, met Christus verbonden wordt en met Christus gemeenschap heb. En zo door Christus met de Vader gemeenschap heb, zodat de Heilige Geest in stilte zegt in uw hart, als het ware voorzegt in uw hart: *Abba, Vader*, opdat u het na mag zeggen. O, wat een werk doet de Heilige Geest in het hart!

Maar wat een werk heeft Hij ook met het hart waarin Hij gekomen is om te wonen en te werken. Maar juist als Hij daar gekomen is, komt Hij elke keer weer met Zijn troost.

3. Door dat ware geloof wordt Zijn troost genoten.
Onze laatste gedachte: het ware geloof geniet Zijn troost. Ja, waarom zei Christus van de Geest: *En Die, gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel*? Waarom komt de Geest van Christus eerst met de Wet en dan met het Evangelie? Waarom wordt Hij nou die Geest des oordeels en de Geest der uitbranding genoemd? Ik heb het net al gezegd: Om Christus te verheerlijken. En daar heeft de leerling kennis aan gekregen. Want hij zegt: *Hij is ook mij gegeven, opdat Hij mij door een waar geloof Christus en al Zijn weldaden deelachtig make.*

Christus deelachtig worden. Dat betekent deel krijgen aan Christus. Dan wordt het uw bezit. Jongens en meisjes, laat ik een voorbeeld geven. Ik zou natuurlijk tegen jou kunnen zeggen: Zullen we woensdagmiddag eens naar een speelgoedwinkel gaan? En dan mag jij iets uitkiezen, dat krijg je van mij. Nou, dat vind je natuurlijk helemaal geweldig. Met de dominee in de winkel en daar van de dominee iets mogen uitkiezen. Nou, daar staan we dan samen. En je vindt het best spannend. Maar uiteindelijk heb je toch een mooi cadeau uitgekozen, een prachtig werk van Lego bijvoorbeeld. En we gaan samen naar de kassa. En ik draag het voor jou naar de kassa. Maar zolang ik het draag en ik nog steeds niet bij die kassa ben geweest, is het nog niet van jou. Ja, ik heb het je wel beloofd, en dan mag je mij daarop aanspreken, maar je hebt het nog niet in je bezit. Maar als ik dan daar het cadeau heb afgerekend, ik heb het betaald, dan staan we samen buiten de winkel. En dan zeg ik: alsjeblieft, voor jou. En dan laat ik het los en jij houdt het vast. Dan is het jouw bezit. Dan is het jou deelachtig gemaakt. Begrijp je nu dat woord?

Nou, hier wordt gezegd: de Heilige Geest maakt u Christus deelachtig. Dan is het de Vader die de Heere Jezus geeft, en de Heilige Geest zorgt ervoor dat u als het ware uw handen mag ophouden, zodat u de Heere Jezus door het geloof mag aannemen. Dan is het uw bezit. En als u dat mag kennen, dan gaat de naam Heere spreken. Want Heere betekent Bezitter, Eigenaar. En wat een wonder als u Hem zo mag leren kennen. Dat is het werk van de Geest.

En zo laat de Heilige Geest u zien dat de Heere Jezus u gekocht heeft met Zijn bloed. Dat gaan Gods kinderen ervaren: *Mijn Liefste is mijn, en ik ben de Zijne.* Ja, dan maakt de Heilige Geest plaats voor... Dat heb ik al gezegd. Hij gaat overtuigen. Maar het liefste werk is dat Hij Christus gaat verheerlijken. En inderdaad, zoals ik – laat ik dat voorbeeld nog maar even noemen – jou beloofd heb om een cadeau te geven, dan komt de Heilige Geest met Zijn belofte. Hij wordt de Geest van de beloften genoemd. En Hij gaat u wijzen op de beloften van het Evangelie. En daar wordt u werkzaam mee.

En Hij zal u niet laten rusten voordat u de vervulling van die belofte hebt gekregen. Ja, dat is wel een groot verschil met een schijngelovige. Want een schijngelovige die grijpt zo een belofte uit het Woord van God, en die zijn gered voor tijd en eeuwigheid. Die kennen geen strijd. Die hebben het altijd op zak. En die zijn altijd blij. En die hebben het altijd. Maar het ware geloof krijgt een belofte. En de Heilige Geest is het die doet verstaan: Dit is een belofte voor mij. En hoe kunt u weten dat die belofte voor u is? Die past precies bij de toestand van uw hart. En er komen werkzaamheden met die beloften. En dan zult u nooit kunnen rusten voordat de vervulling gekomen is. En weet u wat u dan gaat ontdekken? In die belofte die de Geest gaat geven, ligt de Christus opgesloten. En als u dat gaat ontdekken, dan gaat uw hart zo naar Christus uit. Want Christus is u beloofd. En als Hij u beloofd is, dan zult u Hem ontvangen. En dan zult u niet kunnen rusten voordat u met de leerling kunt zeggen: Door het ware geloof ben ik Christus deelachtig geworden.

Maar als u Hem dan deelachtig bent, bent u zo rijk, zo rijk. Want dan ontvangt u alle weldaden die Hij verworven heeft. En waar moet u dan beginnen als het gaat om de weldaden die Christus verworven heeft? Daar is ook geen begin, en er is ook geen einde aan. En ik voel me heel beperkt als ik er toch een paar noem. Wat dacht u van de vergeving der zonden? Wat een weldaad, zeg. Wat dacht u van de vrede met God, die alle verstand te boven gaat? Wat een weldaad. Als Hij u gaat aannemen tot Zijn kind? Wat een weldaad. Als u mag leren wandelen in de vreze des Heeren achter Hem aan? Wat een weldaad. Als Hij u een verlicht verstand geeft? Om ook te leren om een verlicht verstand te gebruiken op de weg der heiligmaking, dicht bij het Woord, om met uzelf in gesprek te gaan en te luisteren: Wat wil de Heere dat ik doen zal? Om vervolgens te bidden: Heere, leidt mij in Uw weg. Wat een weldaad. Om gehoorzaam te worden aan Zijn geboden? Om ook kracht te ontvangen om een kruis te dragen dat de Heere op uw schouders legt? Wat een weldaad. Om uit te zien naar het eeuwige leven? Wat een weldaden. Die zijn door Christus en in Christus te verkrijgen.

En al zullen niet al Gods kinderen, alle ware gelovigen, alle weldaden met evenveel licht en mate ervaren, dit is een grote troost gemeente – en ik vind het echt een wonder dat ik dat mag prediken – alle weldaden die Christus verworven heeft, zijn voor Zijn ganse Kerk, hoe klein ze zijn of groot. Maar van al die weldaden zullen ze deelgenoot worden. Ik las iets heel moois: Waar Gods kinderen al die weldaden nog niet volkomen dadelijk kunnen bezitten, omdat hun hart daar te klein voor is, evenwel bezitten al Gods kinderen al die weldaden in hun Hoofd, Christus, Die het wel bevatten kan. En daarom: Al wat u ontbreekt, is in die volzalige Christus te vinden. En wat doet de Geest nou? Hij haalt het uit Christus en legt het zo in uw hart. Welk een rijke, machtige, goede Geest is de Heilige Geest. En daar zegt de leerling tenslotte nog één ding over: Als die Geest je eenmaal gegeven is, zal Hij altijd blijven. *Hij zal met Zijn troostvolle werkingen nooit meer het wedergeboren hart verlaten en bij mij eeuwig blijven.* Eeuwig, eeuwig zal Hij met Zijn Kerk blijven.

We zouden het eigenlijk zo kunnen zeggen: De Heilige Geest zou de naam Noach moeten dragen. Want Noach betekent: Deze zal ons troosten. Troosten met de verkiezende liefde van de Vader. Troosten met de verlossende liefde van Christus. Maar ook troosten met de blijvende liefde van Hemzelf. Wie iets van die troostende werkingen mag ervaren, die zal het zeggen: O, Heilige Geest, o lieve Trooster van mijn hart, als U niet steeds bij mij zou zijn, was ik al lang vergaan. Maar steeds wilde U komen, steeds wilde U vertroosten als ik zuchtte onder mijn zonde. Als ik smart had over mijn zonde, als mijn ziel dorstte naar het bloed van Christus. Elke keer wilde U komen om mij te troosten.

Ik heb het aan U te danken dat ik voor eeuwig aan mijn Zaligmaker verbonden ben. Ik ben geestelijk gestorven aan de zonde. Ik ben geestelijk gestorven aan de wereld. Maar mijn leven is in Christus verborgen bij God. En nooit zal ik God meer kunnen missen, omdat U in mijn hart leeft en werkt. Nooit zal ik Christus ten diepste meer kwijtraken, omdat U, Heilige Geest, in mijn hart woont. En U vertroost mij met die Geest Die in Christus is als het Hoofd, maar ook in mijn hart is. Daarom zal nooit iemand mij kunnen scheiden van de genade van de Heere Jezus Christus, van de liefde van God de Vader en de troostvolle gemeenschap door de Heilige Geest.

Dit is mijn troost, in druk mij toegelegd, en dat geeft mij bij tijden een onuitsprekelijke vreugde dat ik mag zingen, terwijl ik hier nog in het Mesech der ellende ben. Terwijl ik hier nog door de woestijn van het leven moet doorgaan, waar allerlei gevaren mij omringen. Al zie ik zelfs een leger mij omringen, nog vrees ik niet, ik verlaat mij op de Heere. Al wil men mij door een oorlog dwingen, ‘k leg mij gerust hierop vertrouwend neer. Dan mag ik mij voor een ogenblik overgeven aan de Heilige Geest, Die mijn Zielsvriend en Trooster geworden is. Die mij het geloof schenkt, waardoor ik eeuwig met Christus verenigd ben. Die mij het geloof schenkt dat de Vader van mijn Heere Jezus Christus ook mijn God en Vader is. Ja, Die mij doet geloven dat de Heilige Geest de eeuwige Geest is, Die mij nooit zal verlaten, maar altijd bij mij blijven zal.

Amen.

Zingen: Gebed des Heeren vers 9:
Want Uw is 't Koninkrijk, o HEER,
Uw is de kracht, Uw is al d' eer.
U, die ons helpen wilt en kunt,
Die, in Uw Zoon, verhoring gunt,
Die door Uw Geest ons troost en leidt,
U zij de lof in eeuwigheid.

Dankgebed.

Zingen: Psalm 43:3:
Zend, HEER, Uw licht en waarheid neder,
En breng mij, door dien glans geleid,
Tot Uw gewijde tente weder;
Dan klimt mijn bange ziel gereder
Ten berge van Uw heiligheid,
Daar mij Uw gunst verbeidt.

Zegenbede.